

Enligt sändlista

Beslut om ändring av syfte, föreskrifter och geografisk utbredning gällande Torrö naturreservat i Valdemarsviks kommun samt fastställande av ny skötselplan

Länsstyrelsens beslut

Länsstyrelsen beslutar med stöd av 7 kap. 5§ och 7§ miljöbalken att ändra beslutet 1973-02-15 om Torrö naturreservat på så sätt att tidigare föreskrifter, inklusive vård- och förvaltningsföreskrifter, upphävs för att ersättas av nedan angivna. Syftet ändras enligt nedan och reservatsområdet utgörs av det på bifogad karta angivna området, vilket vad gäller geografisk utbredning innebär att naturreservatet upphävs på mindre delar av berört område på fastigheten Torrö S:1. Skötselplan fastställs enligt nedan.

Syftet med naturreservatet

- Bevara ett område med för landet värdefull kust- och skärgårdsnatur med mycket rika och omväxlande marina miljöer präglade av landhöjningskust och ytterskärgård samt stora arealer äldre kustbarrskog innefattande en rik och varierad biologisk mångfald. Områdets karaktär av orördhet i havsmiljön och skogsmiljön, med stora inslag av gamla träd och död ved av tall, ska bibehållas liksom områdets ostörda och tysta prägel.
- Bevara variationen av vattenbiotoper, från grunda skyddade vikar till exponerade miljöer av ytterskärgårdskaraktär. Områdets betydelse som reproduktions- och uppväxtområde för marina djurarter bibehålls.
- Med hänsynstagande till naturmiljön ska området tillgodose det rörliga friluftslivets behov och övriga riksintressen samt vara viktigt för förståelse och upplevelse av representativa kustmiljöer med låg grad av påverkan.

Syftet ska uppnås genom att:

- Huvuddelen av skogarna lämnas orörda men delar av Torrö kan skötas med skogsbete och plockhuggning efterliknande 1800-talets och det tidiga 1900-talets skötsel. På några av öarna stimuleras eventuellt uppkomsten av död ved och lövinslag genom naturvårdsbränning.
- Naturvärdena och tillståndet i undervattensmiljön undersöks ytterligare.
- Vid behov vidtas åtgärder för att gynna det rörliga friluftslivet.
- Mänsklig påverkan på områdets vattenmiljö, havsbottnar och undervattensvegetation minimeras.
- Fiskeresursen förvaltas med stort hänsynstagande till den marina faunan och de marina habitaten.
- I den löpande skötseln beakta ny och ökad kunskap om hotade och hänsynskrävande arter i naturreservatet.

Föreskrifter

A. Med stöd av 7 kap. 5 § miljöbalken, om inskränkningar i rätten att använda mark- och vattenområden inom reservatet, är det utöver vad som annars gäller inte tillåtet att:

1. bedriva täkt, gräva, dika, schakta, spränga, borra, plöja, tippa, utfylla, muddra eller utföra annan mekanisk markbearbetning på land eller i vatten; Förbudet ska inte hindra skötsel av jordbruksmark.
2. anlägga eller ändra brygga, kaj, pir eller båthamn utöver underhåll av befintliga tillåtna anläggningar;
3. anordna eller upplåta vattenområde för bojförtöjning;
4. bedriva fisk- eller kassodling inom de skötselområden som framgår av karta till beslutet. I övriga delar av området krävs tillstånd enligt annan lagstiftning.
5. anlägga väg, campingplats eller uppställningsplats för fordon;
6. upplåta mark för orienterings- eller annan idrottstävling;
7. uppföra ny eller ändra befintlig byggnad eller anläggning till annat ändamål än det ursprungligen använts till med undantag för uppförande av sanitära anordningar, ekonomibyggnader för reservatets skötsel samt anläggningar för det rörliga friluftslivet efter Länsstyrelsens tillstånd;
8. uppföra mast, vindkraftverk eller ytterligare luft- eller markledning;
9. anordna upplag annat än tillfälligt för jordbrukets behov och i samband med restaureringar enligt skötselplan;
10. tillföra växtnäringsämnen, jordförbättringsmedel, kalk eller andra mineralämnen samt att använda kemiska eller biologiska bekämpningsmedel;
11. fälla eller på annat sätt skada levande eller döda träd och buskar samt ta bort eller upparbeta dött träd samt delar av träd eller vindfällor;

Vidare är det förbjudet att utan Länsstyrelsens tillstånd

- a. anordna motor- eller skytteövning;
- b. anbringa tavla, skylt, inskrift, affisch eller därmed jämförlig anordning;

- c. plantera in för trakten främmande djurart eller trädslag;
- d. på åkermark, hagmark och ängsmark plantera eller så träd eller buskar;

B. För att tillgodose syftet med reservatet förpliktas med stöd av 7 kap. 6 § miljöbalken ägare och innehavare av särskild rätt till fastigheterna att tåla att följande åtgärder vidtas inom reservatet:

1. utmärkning av naturreservatets gräns.
2. information om naturreservatet.
3. skötsel och dokumentation i enlighet med fastställd skötselplan.
4. iordningställande av anordningar för friluftslivet som anges i fastställd skötselplan.

C. Med stöd av 7 kap. 30 § miljöbalken, om rätten att färdas och vistas inom reservatet, är det utöver vad som annars gäller inte tillåtet att:

1. förstöra eller skada fast naturföremål eller ytbildning genom att borra, spränga, rista eller måla;
2. på ett störande sätt använda musikinstrument, bandspelare, musikanläggning eller liknande;
3. störa djurlivet t.ex. genom att klättra i boträd eller samla ryggradslösa djur;
4. medföra okopplad hund eller annat lösgående husdjur;
5. göra upp eld annat än vid en med skylt anvisad eldplats;
6. bryta kvistar, fälla eller på annat sätt skada levande eller döda träd och buskar samt att skada vegetationen i övrigt genom att gräva upp växter såsom ris, örter, mossor eller lavar;
7. för längre tid än två dygn i följd förankra båt vid samma strand;
8. tälta längre tid än två dygn i följd på samma plats;
9. parkera eller ställa upp husvagn;

10. framföra vattenskoter, vattenskidor eller annan båtdragen utrustning utanför den för vattenskoter tillåtna zonen i och kring farleden* .

Dessutom är det utan samråd med Länsstyrelsen förbjudet att:

11. utföra sådan vetenskaplig undersökning som kan leda till skada eller annan negativ påverkan på växt- eller djurlivet;
12. bedriva lägerverksamhet.

Föreskrifterna ovan under A-C skall inte utgöra hinder för förvaltaren att utföra de åtgärder som erfordras för reservatets vård och skötsel, inklusive uppföljning och dokumentation. Föreskrifterna ska ej heller utgöra hinder för nyttjande av hund i samband med jakt eller kontrollskjutning av vapen efter transport, syftande till säker vapenhantering i samband med jakt. Föreskrifterna skall ej heller utgöra hinder för underhåll av ledningsgator samt för Sjöfartsverkets drift- och underhåll av sjösäkerhetsanordningar inklusive siktröjningar för dessa.

* Länsstyrelsen har i beslut 2005-09-09 dnr 523-14673-04 avgränsat de allmänna farlederna för vattenskoteråkning på så sätt att vattenskoter får användas inom 300 meter på var sida om farledsmarkering på vid tiden aktuellt sjökort, dock inte närmare land än 100 meter från strandlinjen vid normalvattenstånd. Där farled går i sund som är smalare än 300 meter får hela farledsbredden utnyttjas. I de fall det upplåtna området kring farled berör område som är fågelskyddsområde är det dock inte tillåtet att komma närmare land än 100 meter.

Skötselplan

Med stöd av 3 § förordningen om områdesskydd (SFS1998:1252) enligt miljöbalken fastställer Länsstyrelsen de mål och riktlinjer som framgår av den till beslutet hörande skötselplanen.

Naturvårdsförvaltare för naturreservatet skall vara Länsstyrelsen Östergötland.

Skäl för beslutet

Torrö och kringliggande öar hyser för skärgårdsområdet mycket värdefulla tallskogar med bl.a. en rik insektsfauna. Omgivande grunda vikar och sund, framför allt Torrösundet, hyser mycket värdefulla undervattensmiljöer och rika fiskbestånd. Kunskapen om naturvärdena under vattnet är under utveckling och beslutet bygger på den kunskap länsstyrelsen har idag. Torrö naturreservat ingår i en naturtypstrakt (skärgård) där det finns mycket höga naturvärden kopplade till både skärgårdstallskog och marina miljöer. Kustvattnet hör till typområde 12, ”Östergötlands samt Stockholms skärgård, mellankustvatten” enligt SMHI:s indelning av Svenska kustvatten enligt Vattendirektivet.

Området utgör vidare en del av ett mycket stort och i hög grad ostört reservatskomplex (Torrö, Åsvikelandet och Kvädöfjärdens naturreservat). De stora skyddade områdena har få eller inga motsvarigheter längs Östersjökusten såväl när det gäller marina som skogliga naturvärden och inte minst när det gäller värden för friluftslivet.

Vad gäller riksintressen enligt 3 kap miljöbalken ligger naturreservatet inom riksintresset Östergötlands skärgård, utpekad som riksintresse både för naturvärden (NE68) och friluftslivet (FE7). Den genomgående nord-sydliga farleden allra längst i östra delen av reservatet är riksintresse för sjöfarten. Vattenmiljön ingår i riksintresse för yrkesfiske, område 28, Kvädö, Västerviks och Misterhults skärgårdar. Vad gäller riksintressen enligt 4 kap. miljöbalken ligger reservatet i området ”Kustområdena och skärgårdarna i Småland och Östergötland från Oskarshamn till Arkösund” där särskilda bestämmelser gäller för hushållning med mark och vatten.

Beslutet innebär att vissa mindre delar av Torrö naturreservat upphävs. De markområden där naturreservatet upphävs omfattar i huvudsak tomtmark där marken är ianspråktagen som privat och därmed i stort sett inte är tillgänglig för friluftslivet. De berörda markområdena hyser inte heller några större naturvärden. Utifrån dessa bedömningar anser länsstyrelsen att det finns synnerliga skäl att upphäva beslut om naturreservat för dessa ytor.

I och med beslutet upphör tidigare landstigningsförbud för Göklabben med omnejd, Rotskärshällarna och Lilla Rotskär samt Skabbhomen-Lilla Ekholmen att gälla. Skälet till detta är att Göklabben med omnejd samt Rotskärshällarna och Lilla Rotskär numera omfattas av ett särskilt beslut om djurskyddsområde medan det för Skabbhomen-Lilla Ekholmen vid en översyn av länets djurskyddsområden ej befanns motiverat att behålla landstigningsförbudet.

Lämplig användning av markområde

Enligt 1 kap. 1 § miljöbalken skall densamma tillämpas så att bl.a. värdefulla natur- och kulturmiljöer skyddas och vårdas och den biologiska mångfalden bevaras.

Länsstyrelsen har, i enlighet med 3 kap. miljöbalken, prövat och funnit att revideringen av bestämmelserna och för Torrö naturreservat är förenligt med en, från allmän synpunkt, lämplig användning av markområdet och att beslutet inte strider mot gällande kommunal översiktsplan.

Intresseprövning

Länsstyrelsen har i enlighet med 7 kap. 25 § miljöbalken prövat och funnit att revideringen av bestämmelserna för Torrö naturreservat inte går längre i inskränkning av enskilds rätt att använda mark och vatten, än vad som krävs för att syftet med skyddet ska tillgodoses.

Konsekvensutredning av påverkan av beslutet på allemansrätten

Länsstyrelsen ska enligt förordning om konsekvensutredning vid regelgivning 2007:1244, göra en konsekvensutredning av hur allemansrätten påverkas genom beslutet om naturreservat. Länsstyrelsen gör bedömningen att områdets skydd och skötsel inte påverkar tillgängligheten enligt allemansrätten på ett negativt sätt.

Miljö kvalitetsmål

Revideringen av beslutet för Torrö naturreservatet är en del av uppfyllandet av miljö kvalitetsmålen ”Levande skogar” och ”Hav i balans samt levande kust och skärgård” om vilket Sveriges riksdag och regering beslutat.

Ärendets handläggning

Dokumentation

Naturvärdena inom Torrö naturreservat dokumenterades bl a i samband med inventeringen av skärgårdens naturreservat 2002 och 2003 (Länsstyrelsen). Floran har tidigare beskrivits av Gustafsson 1983. Fågellivet på några viktiga fågelskär dokumenterades 2007. Undervattensvegetation och bottenfauna har dokumenterats 2008. Dokumentation finns även genom den nationella miljöövervakningen samt utredningar enligt kustzonsmodellen (SMHI) samt analys av kustnära miljöer (Metria miljöanalys). Lantmäteriet har 2008 gjort en fastighetsrättslig utredning för reservatsområdet.

Reservatsbildning

Naturreservatet bildades ursprungligen 1973 med syfte att säkerställa ett värdefullt skärgårdsområde ur såväl vetenskaplig synpunkt som för det rörliga friluftslivet. Med anledning av ny kunskap om bl.a. havsmiljön och naturvärdena i skärgårdsskogen samt överväganden angående bebyggelsemiljön på Torrö togs förslag till nytt reservatsbeslut fram som bl.a. innebär förstärkt skydd av skogen och vattenmiljön.

En värdering av intrånget i pågående markanvändning avseende skogsmarken genomfördes av Svensk fastighetsvärdering AB i samråd med markägarna och på uppdrag av Länsstyrelsen. Därefter förhandlade Länsstyrelsen med markägare och kom överens om ekonomisk ersättning för intrånget i markanvändningen som blir konsekvens av naturreservatsbildningen. Beslut om utbetalning av ekonomisk ersättning har tagits av Naturvårdsverket 2008-03-31.

Remissyttranden

Markägare och sakägare förelades enligt § 24 Förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken att yttra sig över förslag till beslut om naturreservat. Övriga instanser som bereddes möjlighet att yttra sig var: Riksantikvarieämbetet, Valdemarsviks kommun, Skogsstyrelsen, Fiskeriverket, Sjöfartsverket, SMHI, Sveriges Geologiska Undersökning, SGU, Lantmäterimyndigheten och Naturskyddsföreningen i Valdemarsvik.

Svar inkom från följande instanser:

Valdemarsviks kommun, Fiskeriverket, Sjöfartsverket, Sveriges Geologiska Undersökning, SGU, E-on och Vattenfall

Länsstyrelsens avvägning med avseende på remissyttranden

Remissvar och Länsstyrelsens avvägningar med anledning av dessa återges i bilaga 4.

Hur man överklagar,

Detta beslut kan överklagas hos regeringen, se bilaga 5 (Miljödepartementet).

Sakägare anses ha fått del av beslutet den dag kungörelse om beslutet var införd i ortstidning.

Beslutet gäller från den dag det vunnit laga kraft utom föreskrifter meddelade med stöd av 7 kap. 30 § miljöbalken, avd C, vilka gäller omedelbart.

I den slutliga handläggningen av detta ärende har, förutom undertecknade, naturvårdsdirektören Claes Svedlindh, länsassessorn Karin Fridell, byrådirektören Sofia Bergvall och antikvarien Mattias Schönbeck deltagit.

Magnus Holgersson
Länsråd

Lars Gezelius
Byrådirektör

Bilagor

1. Beslutskarta
  - 1a. Detalkarta kring bebyggelse som ej skall ingå i naturreservatet
2. Karta över skötselområden där verksamhet enligt föreskriften A4 inte får bedrivas
3. Skötselplan
4. Remissyttranden och länsstyrelsens avvägningar
5. Hur man överklagar

akten (naturdossier)

Sändlista

Mattsson Ulla, Torrövägen 7A, 61592 Valdemarsvik
Hamilton Carl Gustaf, Kvarngatan 9, 593 30 Västervik
Helgersson Nils-Erik och Britt, Östersjövägen 48 B, 59351 Västervik
Falk Mathias, Skeppsmäklargatan 37 5 TR, 120 69 Stockholm
Falk Johan, Vimansgatan 1 A, 58731 Linköping
Mattsson Bror Folke Arne och Britt Elisabeth, Djurgårdsgatan 29A, 582 29 Linköping
Mattson Bror Anders, Trädgårdsslingan 20, 23163 Trelleborg
Jernström Stina Elisabet, Brinkvägen 11, 18750 Täby
Fogelström Eva Maria, Rosendalsvägen 15, 150 21 Mölnbo
Dallner Björn, Torrövägen 3, 61592 Valdemarsvik
Montellius Göran och Ann-Marie, Grandviksvägen 9, 182 60 Djursholm
Lindblad Håkan Gösta och Karina Marianne, Solviksvägen 3, 591 70 Motala
Färdig Vanja, Markörgatan 21 B, 593 51 Västervik
Färdig Gunnel, Lustigkullavägen 4 IV, 11766 Stockholm
Färdig Berit, Repslagaregatan 23, 593 50 Västervik
Andersson Gerd Valborg Mariann, Torrövägen 5, 61592 Valdemarsvik
Wangberg Raymond och Britt-Marie, Axvägen 7 B, 61530 Valdemarsvik
Turesson Eva Birgitta, Malungsvägen 179, 192 71 Sollentuna
Sjöholm Kent och Zofia, Vilbergsgatan 14, 60357 Norrköping
Staten Kammarkollegiet, Box 2218, 103 15 Stockholm
Vattenfall Eldistribution AB, 191 97 Sollentuna
E.ON Elnät Sverige AB, Robert Lagerström, Hospitalsgatan 55, 602 28 Norrköping
Sjöfartsverket, 601 78 Norrköping

Kopia till

Riksantikvarieämbetet, Box 5405, 114 84 Stockholm
Valdemarsviks kommun, 615 80 Valdemarsvik
Skogsstyrelsen, Guldringen 58, 603 68 Norrköping.
Fiskeriverket, Box 423, 401 26 Göteborg
Sveriges geologiska undersökning, Box 670, 751 28 Uppsala
Lantmäterimyndigheten, Box 476, 581 05 Linköping
Naturskyddsföreningen i Valdemarsvik, Ingemar Hulterström, Karlsborg, 615 31 Valdemarsvik

Intern sändlista

Reservatsförvaltningen
Rättsenheten
Kultur- och samhällsbyggnadsenheten
Lantbruksenheten